

Reglemente för god ekonomisk hushållning

Dokumentnamn	Reglemente för god ekonomisk hushållning		Dokumenttyp Reglemente	
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige		Datum 2022-12-19	Diarienummer KS2022-000477
Dokumentansvarig/processägare	Ekonomi- och kommunledningsavdel.	Version 1.0	Senast reviderad	Giltig t o m 2026-12-31
Dokumentinformation	Reglementet uppfyller kommunallagens 11 kap. 1§ krav på riktlinje för god ekonomisk hushållning.			
Dokumentet gäller för	Härnösands kommun			
Annan information	Reglemente för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv.			

1 Inledning

Kommuner ska enligt kommunallagen bedriva sin verksamhet med ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige ska fatta beslut om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Detta reglemente för god ekonomisk hushållning utgör det kommunallagen 11 kap. §1 fastställer. Reglementet om god ekonomisk hushållning ska kopplas till både finansiella mål och verksamhetsmål. Om kommunen har inrättat en resultatutjämningsreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den. Detta reglemente är dels till för att skapa mer långsiktighet och tydlighet i Härnösands kommuns verksamhet och planering, dels till för att uppfylla dessa lagkrav.

2 God ekonomisk hushållning

Grunden för god ekonomisk hushållning är ett långsiktigt tänkande. God ekonomisk hushållning kännetecknas enligt lagstiftningen av att en kommun inte bör förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. Det kommunala balanskravet innebär att det i grunden ska råda balans mellan utgifter och inkomster. Varje generation ska stå för de kostnader de själva ger upphov till. I annat fall kommer morgondagens medborgare att få betala, inte bara för den verksamhet de själva konsumerar, utan även för tidigare generationers överkonsumtion. Härnösands kommun är ansvarig för förvaltningen av invånarnas skattepengar. Kommunen ska därför eftersträva att skattepengarna används på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. De ekonomiska medlen utgör en restriktion för verksamhetens omfattning. De mål kommunfullmäktige fastställer ska bidra till att resurserna används effektivt och till rätt saker. Resultatet måste vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna säkerställas för kommande generationer.

2.1 Styrning och ledning för god ekonomisk hushållning

För att skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning måste det finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. För att åstadkomma detta samband krävs bland annat en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig uppföljning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål.

2.2 Mål för god ekonomisk hushållning

Kommunens mål för god ekonomisk hushållning, både verksamhetsmässiga och finansiella, beslutas av kommunfullmäktige i samband med beslutet om Årsplan för kommande år.

I Årsplanen ska även anges hur bedömning av god ekonomisk hushållning ska göras för såväl kommunen som för kommunkoncernen som helhet.

Budgeten ska innehålla en beräknad resultatnivå motsvarande minst en (1) procent av skatteintäkter och statsbidrag. Endast i undantagsfall får den beräknade resultatnivån understiga en (1) procent av skatteintäkter och statsbidrag.

2.3 Roller och ansvarsfördelning

2.3.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige uppdrar i Årsplanen åt nämnderna att ansvara för att vissa verksamheter blir utförda inom ramen för tilldelade resurser.

Uppdraget anges som:

- Årliga uppdrag och särskilda politiska prioriteringar
- Driftsbudget genom skattemedelsanslag per nämnd
- Investeringsbudget genom ramanslag per nämnd

Kommunfullmäktige bär också det yttersta politiska och ekonomiska ansvaret för verksamheter som bedrivs i de kommunägda bolagen. Ägarinflytandet konkretiseras genom att kommunfullmäktige:

- Utser styrelseledamöterna i bolagen
- Får ta ställning till frågor av principiell beskaffenhet och andra ärenden av större vikt
- Fastställer ägardirektiv och bolagsordning
- Verkar som ägare genom bolagsstämma

2.3.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det löpande ansvaret för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen har uppsikt över att kommunfullmäktiges beslut om mål och riktlinjer efterlevs. Vidare samordnar och leder kommunstyrelsen arbetet med planering- och uppföljning av hela den kommunala verksamheten inklusive de kommunala bolagen.

2.3.3 Nämnder

Nämnderna ansvarar för att kommunfullmäktiges uppdrag beträffande ekonomi och verksamhet blir utförda. Nämnden ska tolka fullmäktiges inriktning och resultatkrav för den egna förvaltningen. Verksamheten ska bedrivas inom befintliga ekonomiska ramar även om detta kan medföra att kommunens övergripande mål och nyckeltal inte helt kan uppnås. Om det uppstår konflikt mellan ekonomiskt utrymme i budget och verksamhetsmål ska nämnden agera och prioritera så att budgetramen inte överskrids. Då den kommunala organisationen bygger på ett decentraliserat ansvar i fråga om ekonomi, verksamhet och befogenhet är det en grundförutsättning att åtgärder initieras och genomförs på rätt nivå och inte transporteras till högre beslutsnivå än detta reglemente kräver. Åtgärderna får därmed inte heller innebära att problem överförs till annan nämnd eller förvaltning eller på kommunstyrelsen. Nämnd ska således själv lösa, eller föreslå lösning, på problem som härrör från det egna verksamhetsområdet.

2.3.4 Kommunrevision

Revisorerna är kommunfullmäktiges instrument för den demokratiska kontrollen med uppdrag att granska och ytterst ge kommunfullmäktige underlag till prövning och beslut om ansvarsfrihet och måluppfyllelse. Revisorernas uppgift är att för kommunfullmäktiges räkning övervaka och granska den kommunala verksamheten så att den utövas på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

3 Riktlinje för resultatutjämningsreserv (RUR)

Kommunallagen ger kommuner möjlighet att bygga upp en resultatutjämningsreserv (RUR). Reserven gör det möjligt att avsätta en del av ett överskott i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott som uppstår på grund av en svag utveckling av skatteunderlaget. Genom en sådan reserv kan det balansmässiga resultatet utjämnas mellan olika år. Syftet är att kunna möta konjunkturvariationer och behålla en hög standard i verksamheter kommunen bedriver även under en lågkonjunktur. Kommunfullmäktige beslutar om inrättande av RUR och fastställer riktlinjer för hanteringen av den. Kommunfullmäktige beslutar också om avsättning till och användande av medel ur RUR. Avsättning och användande av medel ur RUR sker i en balanskravsutredning vid sidan om resultaträkningen. I balansräkningen ska RUR synliggöras som en delpost till det egna kapitalet, men posten är inte resultatpåverkande.

3.1 Reservering av medel till resultatutjämningsreserven

Reservering kan göras år då resultatet så medger enligt kommunallagens regler. Den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger en (1) procent av skatteintäkter och statsbidrag, får avsättas till resultatutjämningsreserven. Om kommunen har ett negativt eget kapital får det resultat som överstiger två (2) procent avsättas. Eventuell avsättning till RUR beslutas i samband med årsredovisningen.

3.2 Användning av medel från resultatutjämningsreserven

Resultatutjämningsreserven ska enligt kommunallagen användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Härnösands kommuns lokala tillämpning innebär att en konjunkturedgång kan anses ha inträffat när det råder en allmän enighet om det bland kommunernas företrädare. Överläggning med kommunens revisorer bör också ske inför beslut. Medel från RUR får i så fall användas för att nå upp till ett balanskravsmässigt nollresultat.

Resultatutjämningsreserven får inte användas för att möjliggöra en sänkning av skattesatsen. Eventuell användning av medel från RUR beslutas i samband med årsredovisningen.

Fullmäktige kan dock om det ekonomiska utfallet påverkats kraftigt negativt av händelser utanför egen kontroll, som det normalt sett inte kan förväntas finnas beredskap för, besluta att ianspråktagande av resultatutjämningsreserv får ske på andra grunder än ovan. Det gäller både budget och årsredovisning. I det fall fullmäktige fattar beslut i enlighet med ovanstående ska den sakliga grunden tydligt framgå av såväl beslutsunderlag som det formella beslutet.